

تقی آزاد ارملی، جامعه‌شناس و استاد دانشگاه تهران، در نشست «تحلیل رصد آسیب‌های اجتماعی در ایران» که در سازمان بهزیستی برگزار شد، اظهار داشت: مداخله‌گری بدون وجود یک سازه بزرگ نظری آزمون‌شده، به دردسر می‌انجامد. در کشور مشاهده کرده‌ایم که هر جا بیشتر مداخله کرده‌ایم، بیشتر باخته‌ایم، باید تلاش کنیم مداخلاتی کم‌هزینه، کم‌آسیب و مبتنی بر واگذاری امور به جامعه مدنی انجام دهیم؛ جوامعی موفق بوده‌اند که کمتر مداخله کرده‌اند. به نوشته «تسنیم» وی افزود: جامعه ایران پر چهار پایه دین، دولت، خانواده و جامعه مدنی استوار است. تعادل در مرادوات این پایه‌ها مانع بروز بحران می‌شود؛ اما امروز، سازه‌هایی یک‌بعدی جایگزین شده و سایر پایه‌ها رها شده‌اند؛ مسئله‌ای که نارضایتی از هویت ایرانی و اسلامی را افزایش داده است. استاد دانشگاه تهران تأکید کرد: توزیع نابرابر امکانات و تمرکز جمعیت در تهران، مشکلات ساختاری ایجاد کرده است، برخی مناطق کشور خالی از سکنه شده‌اند و برخی دیگر با تراکم جمعیتی روبه‌رو هستند، همچنین، توزیع نامتوازن قدرت و منابع اقتصادی، تولید اندیشه دینی را مختل کرده است، برای مثال، کاشان همواره محل فعالیت خیران مدرسه‌ساز بود، اما اکنون این سازه‌ها فروپاشیده‌اند. وی ادامه داد: مداخله‌های نادرست، روابط میان نهاد‌ها را تخریب کرده است، به جای ایجاد نهادهای اجتماعی، به تأسیس سازمان‌های بوروکراتیک روی آورده‌ایم، مثلاً در حوزه‌هایی، چون دین، کودکان و ازدواج، ده‌ها سازمان وجود دارد که بودجه مصرف می‌کنند، اما خروجی مؤثر ندارند، زشت است که ایران هنوز مدرسه کافی ندارد؛ این نتیجه جایگزینی سازمان به جای نهاد است. استاد دانشگاه تهران هشدار داد: بوروکراسی خودشیفته، یکی از موانع توسعه کشور است، بسیاری از این سازمان‌ها باید تعطیل شوند. دولت‌ها در ایران خود را در معرض مهلکه قرار می‌دهند و به جای مشورت با کارشناسان، با گروه‌های فشار سیاسی نشست و برخاست دارند. هیچ دولتی حق ندارد علیه دولت قبلی اقدام کند؛ این رویکرد، بحران ناکارآمدی را تشدید می‌کند. وی با اشاره به تغییرات اجتماعی خاطرنشان کرد: باید تفاوت میان «آسیب اجتماعی» و «تغییر اجتماعی» را درک کنیم. افزایش سن ازدواج یا شکل‌گیری زندگی شبانه در تهران لزوماً آسیب نیست، اما سیاست‌گذاران با تبدیل این تغییرات به آسیب، مشکلاتی مانند ازدواج سفید یا انزواي جوانان را ایجاد کرده‌اند. این مسأله در حوزه دین نیز صدق می‌کند؛ ایرانیان از دیندارترین مردم جهان‌اند، اما خط‌کشی‌های سلیقه‌ای آنها را غیرمذهبی معرفی می‌کند. آزاد ارملی گفت: هشت مسئله اصلی کشور عبارت‌اند از: فقر، اعتیاد، حاشیه‌نشینی، مسائل خانوادگی، کودکان، زنان، خشونت و خودکشی؛ اما مهم‌ترین آسیب کشور، فقر و توزیع نابرابر امکانات است. وی با تأکید بر اینکه کشور در دام «تولید سازمان» برای حل مشکلات افتاده است، متذکر شد: به جای تأسیس نهادهای جدید (مانند سازمان حوزه سالمندان)، باید نگاه سیاست‌گذاران تغییر کند، سازمان‌سازی صرفاً هزینه مالی ایجاد می‌کند و بوروکراسی را سنگین‌تر می‌کند. این استاد جامعه‌شناسی دانشگاه تهران اضافه کرد: بخش بزرگی از دانشگاه‌های کم‌بازده باید تعطیل شوند، امروز دانشگاه‌هایی داریم با یک استاد و دو دانشجو، اما نمایندگان مجلس برای کسب رأی، مانع تعطیلی آنها می‌شوند، این یعنی تخصیص نادرست منابع آموزشی.

▲ **افشاشگری همتی و تنش لفظی در مجلس**

حمیدرضا گودرز، نماینده الیگودرز در مجلس شورای اسلامی در جلسه علنی مجلس در تذکری گفت: اظهارات برخی از مسئولین سبب خدشه به ساحت مقدس مجلس شده است. من انتظار دارم که حضرت عالی (رئیس مجلس شورای اسلامی) پیگیری بفرمایید این اظهاراتی را که آقای همتی داشتند و متأسفانه سبب تضعیف مجلس شورای اسلامی شده است. وی ادامه داد: قیلا هم متأسفانه در ماه قبل چنین اظهارنظری بود که هم هیات رئیسه و هم نمایندگان محترم به این موضوع اعتراض داشتند و شکایت کردند و ما حتماً در هیات رئیسه این کار را دنبال می‌کنیم. الان هم خدمت آقای گودرزی می‌گویم حتماً پیگیر این موضوع هستیم و مدعی العموم هم حتماً این موضوع را باید پیگیری و روشن کرد. عبدالناصر همتی وزیر پیشین اقتصاد اخیراً در بخشی از یک مصاحبه با اشاره به استیضاحش مدعی شد: صراحتاً همه نمایندگان با پست مدیرعاملی می‌خواستند یا عضو هیات‌مدیره! نمی‌خواستیم با مجلس کل‌کل کنم؛ فایده نداشت. آنها تصمیم خود را گرفته بودند. وی ادامه داد: انتظارم این است که حتماً ایشان اسامی را که به ایشان گفتند که مسئولیت بگیرند به دوستانشان رانک‌تک بیاورم و ببینم در غیر این صورت باید حتماً با مجلس شورای اسلامی عذرخواهی کنند. در ادامه محمدباقر قلی‌اف، رئیس مجلس شورای اسلامی درباره این تذکر نماینده الیگودرز گفت: متأسفانه برخی افراد اخیراً تشویش اذهان عمومی کردند و در حقیقت نوعی تهمت به مجلس زدند.

عبدالرضا فرجی‌راد در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

ترامپ به دستاورد در مذاکرات با ایران نیاز دارد

میانجی‌گران وارد پلن C شوند

میانجی‌گری روسیه با میانجی‌گری عمان متفاوت است

آرمان ملی - حمید شجاعی: مذاکرات غیرمستقیم میان ایران و آمریکا که پنج دور آن طی ماه‌های گذشته در مسقط و رم با میانجی‌گری عمانی‌ها برگزار شده هم سویه‌های امیدوارکننده‌ای در جهت رسیدن به توافق داشته و هم برخی نگرانی‌ها در این راستا که احتمال به هم خوردن مذاکرات و ترسیدن به توافق وجود دارد. لذا اگرچه بسیاری از تحلیلگران شرایط را امیدوارکننده می‌خوانند؛ اما به همان میزان نیز باید گفت که شرایط کاملاً فراهم نیست. آن هم در وضعیتی که مرور مواضع اخیر هیأت حاکمه آمریکا به ویژه دونالد ترامپ چندان سویه‌های امیدوارکننده‌ای به دست نمی‌دهد. به ویژه اینکه مسأله غنی‌سازی امروز به مهم‌ترین مسأله اختلافی میان تهران و واشنگتن بدل شده است. ایران بارها اعلام کرده از حق غنی‌سازی خود کوتاه نخواهد آمد و آمریکایی‌ها نیز بر عدم

◀ **در آستانه مذاکرات دور ششم مواضع مختلفی از سوی طرفین به ویژه طرف آمریکایی‌ها در خصوص ایران و بحث غنی‌سازی شنیده می‌شود؛ اساساً این مواضع چه میزان بر مذاکرات و توافق احتمالی تأثیرگذار است؟**

از ابتدای کار و ابتدایی که قرار شد مذاکرات بین ایران و آمریکا صورت بگیرد آمریکایی‌ها آن چیزی که در رسانه می‌گفتند و الان نیز می‌گویند یکی است و زیاد تفاوت نکرده است.

حال چه ترامپ، روبیو و چه ویتکاف همه بر اینکه غنی‌سازی در ایران امکان‌پذیر نیست تأکید می‌کردند، اما وقتی که سر میز مذاکره می‌نشستند این دیدگاه و رویکرد تا حدی متفاوت می‌شد به نحوی که دو طرف ابراز خوشبینی و مثبت بودن از مذاکرات می‌کردند. یعنی طوری صحبت می‌کردند که می‌توان منافذی پیدا کرد که از طریق آن منافع مذاکرات را جلوبرد. اکنون نیز همین‌طور است و با توجه به نامه آقای ویتکاف که وزیر خارجه عمان به ایران آورد طرف ایرانی عکس‌العمل خود را در رسانه‌ها با سخنرانی و گفت‌وگو اعلام کرد. یعنی به نحوی آن چیزی که در آن نامه بود حالا آن بخش اصلی‌رد کرد.

حال ممکن است موارد متعددی بوده باشد و ما جزئیات را نمی‌دانیم؛ اما بخش اصلی که غنی‌سازی است ایران رد کرد و اعلام کرد که ما حاضر نیستیم غنی‌سازی را در ایران به صفر برسانیم و از خارج از ایران اورانیوم وارد می‌کنیم. این مشخص است هنوز هم دو طرف این حرف را می‌گویند و شبیه شب نیز آقای ترامپ همین حرف را اعلام کرد. اما بایست ببینیم در دور ششم که احتمالاً هفته آینده برگزار می‌شود در آنجا آمریکایی‌ها چگونه برخورد می‌کنند.

یعنی اگر ایران گفته غنی‌سازی باید حتماً در ایران باشد و آنها مخالفت کنند آیا این بن‌بستی خواهد بود یا دور ششم مذاکرات به بن‌بست می‌رسد؟ من به چنین مسأله‌ای اعتقاد ندارم چرا که عوامل مختلفی است که می‌تواند باعث شود که این مذاکرات ادامه پیدا کنند. یکی اینکه می‌توان طرح دیگری داد. یعنی اگر فرض کنیم طرح کنسرسیوم طرح پلن بیپوده بوده می‌توان وارد پلن C شد و میانجیگران می‌توانند وارد پلن C شوند و در این پلن گفت‌وگو شود.

ضمن اینکه آقای ترامپ در گفت‌وگویی که با آقای پوتین داشته و آقای پوتین هم به زودی به ایران خواهد آمد، از وی خواسته که راهی پیدا کند. این نکته نیز خودش اهمیت دارد و الان آقای پوتین را نیز مثل عمان به عنوان میانجی تلقی می‌کنیم. بنابراین باید دید پوتین به خود چه پیغامی می‌آورد و ترامپ به او چه گفته؛ خود پوتین چه نظری دارد و از طرف ایرانی چه می‌گیرد و چه تحول ترامپ می‌دهد. اینها همه نکاتی است که باید بدان توجه کرد. خود آقای ویتکاف و مذاکرات دور ششم باید دید به کجا می‌رسد.

من تصور نمی‌کنم که مذاکرات به این زودی قطع شود و وارد یک فاز تند بشویم حالانته‌ای در واقع تحریم‌های گسترده، فشارهای زیاد یا مثلاً تحریک یا اجازه دادن به اسرائیل و حمایت از آنها برای حمله به ایران.

لذا هنوز زود است که بخواهیم به مسئله مذاکره و توافق ناامید شویم چرا که هم ایران هم آمریکا به این گفت‌وگو نیاز دارند.

آقای ترامپ که می‌بیند در داخل و مسائل داخلی در مورد ایلان ماسک و تورم دچار مشکلات شده است.

▲ **آقای گروسی که می‌گفت مسأله هسته‌ای ایران راهی جز دیپلماسی ندارد و نتیجه بخش شدن گفت‌وگوهای ایران و آمریکا را منوط به دیپلماسی می‌دانست، ناگهان تغییر موضع داد و اظهاراتش تحریک‌کننده شد**

◀ **در شرایطی که دموکرات‌ها ساکت بودند رهبر دموکرات‌ها با اشاره به موضوع غنی‌سازی گفته است که آقای ویتکاف باید به کنگره بیاید و قسم بخورد که به صورت پنهانی با ایران کار نمی‌کند**

تعرفه‌ها نتوانست کار جدی انجام دهد و در مسائل خارجی هم قول و قرارهایی که با طرفداران خود گذاشته هیچ کدام پیش نرفته است.

لذا به دست آورد در مذاکرات ایران و آمریکا نیاز دارد.

◀ **گزارش اخیر رافائل گروسی مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در خصوص غنی‌سازی ایران با واکنش تند مقامات کشورمان روبه‌رو شد؛ با توجه به در پیش بودن اجلاس شورای حکام فکر می‌کنید آژانس تحت تأثیر غربی‌ها چه مواجهه‌ای با ایران داشته باشد؟**

الان مسأله‌ای که مطرح و جدی است تغییر جهت آقای گروسی است. آقای گروسی که مدام می‌گفت مسأله هسته‌ای ایران راهی جز دیپلماسی ندارد و نتیجه بخش شدن گفت‌وگوهای ایران و آمریکا را منوط به دیپلماسی می‌دانست ناگهان تغییر موضع داده و اظهاراتش تحریک‌کننده شده است.

در اینکه ایران در غنی‌سازی به کجا می‌رسد و می‌تواند

۹ بمب بسازد. اینها همه نشان می‌دهد که نوعی هماهنگی بین آژانس، اروپا و احتمالاً هم آمریکا به وجود می‌آید که در شورای حکام در روزهای آینده ایران را محکوم کنند که ایران برخلاف مسأله عدم اشاعه حرکت می‌کند که یک ابزاری پشتشان باشد که اگر مذاکرات ایران و آمریکا به نتیجه نرسید بیرزد در شورای امنیت و مکانیزم ماشه را فعال کنند.

کلا اگر الان احساس می‌شود که بین ایران و آمریکا مذاکراتی عقب افتاده یا این احساس به وجود آمده که ممکن است به توافق نرسند علتش این است که آن طرف در حال پر کردن دست خود هستند و به عنوان اینکه ابراز فشاری بسیار قابل توجه در اختیار دارند شاید بتوانند ایرانی‌ها را تسلیم کنند تا ایران دست از غنی‌سازی و خواسته‌اش بردارد که من تصور نمی‌کنم ایران به هیچ وجه از غنی‌سازی در داخل کشور دست بردارد.

▲ **آقای عراقچی در همه ادوار مذاکراتی این مسأله را تأکید کرده بود که غنی‌سازی در داخل خط قرمز ایران است و اگر بخواهند خللی ایجاد کنند مذاکره و توافقی شکل نخواهد گرفت؛ اما شاهدیم که پس از ۵ دور هنوز هم آمریکایی‌ها از عدم حق غنی‌سازی ایران می‌گویند؛ اساساً این نوع اعلام مواضع آمریکایی‌ها از چه روست؟**

تیم اصلی آقای ترامپ سه نفر است؛ خودش، آقای جی. دی. ونس و ویتکاف. بقیه مثل وزارت خارجه یا مخالفت یا تحمل می‌کنند. لذا آقای ترامپ در داخل مشکل دارد. یعنی همه بلند شدند و علیه آقای ترامپ چوب دست گرفتند که به هیچ وجه نباید به ایران اجازه غنی‌سازی داده شود.

در شرایطی که دموکرات‌ها ساکت بودند رهبر دموکرات‌ها با اشاره به موضوع غنی‌سازی گفته است که آقای ویتکاف باید به کنگره بیاید و قسم بخورد که به صورت پنهانی با ایران کار نمی‌کند. لذا در حزب جمهوریخواه، کنگره، آییک، لابی اسرائیل و نتوکان‌ها همه فشار می‌آورند.

آقای ترامپ نیز احساس می‌کند اگر غنی‌سازی را به ایران بدهد جمعیت عظیم با نفوذی حتی رسانه‌ها بر سرش می‌ریزند که چرا این کار را کردی و بهانه‌ای به حزب جمهوری خواهد می‌دهد که از خواب بلند شود. مشکل جدی دیگری هم دارد که باید بگویند این توافقی که من

غنی‌سازی ایران با فشاری می‌کنند. این در حالی است که گزارش اخیر آژانس نیز مزید بر علت شده تا فشارها از سوی آمریکا و تروئیکای اروپا بیشتر شود. در چنین شرایطی ورود روسیه به عنوان میانجی‌ثانی در مذاکرات ایران و آمریکا شاید بتواند گره‌گشای مذاکرات در جهت رسیدن به توافق باشد. به هر روی باید دید که سفر پوتین به تهران چه پیامدهایی با خود خواهد داشت و پیامی که از سوی واشنگتن می‌آورد و از تهران می‌برد در نهایت چه تأثیری بر آینده مذاکرات خواهد داشت. در همین راستا برای بررسی فضای میان ایران و آمریکا در آستانه دور ششم مذاکرات؛ میانجی‌گری روسیه؛ مسأله غنی‌سازی و موضع سایر کشورها «آرمان ملی» با عبدالرضا فرجی‌راد تحلیلگر مسائل ژئوپلیتیک و سفیر سابق ایران در نروژ و مجارستان به گفت‌وگو پرداخته است که می‌خوانید.

کردم بهتر از توافق‌های اوپاما و بایدن است. اگر نه او را متهم می‌کنند که چرا این همه دردسر ایجاد کردی و از برجام خارج شدی. در نتیجه ترامپ در داخل آمریکا نیز با مشکلات مختلفی روبه‌رو است و اصرار بر عدم غنی‌سازی ایران نیز بر این اساس است که می‌خواهد داخلی‌ها را راضی نگه دارد.

والا من اعتقاد دارم برای ترامپ، ویتکاف و ونس خیلی مهم نیست که غنی‌سازی صورت بگیرد. اما با توجه به مشکلات داخلی و سیاست خارجی نسبتاً ناموفق ترامپ که در حال شدت گرفتن است مثل مسائل آقای ایلان ماسک و... اگر بخواهد بحران دیگری بر بحران‌های گذشته بیفزاید و تحقیرش کنند که در رابطه با ایران امتیاز داده و برجام بهتر بود کلاً خیلی برایش سخت می‌شود. لذا بایستی چیزی به دست بیآورد که بتواند بر اساس آن اعلام کند من این دستاوردی که در مذاکرات به دست آوردم بهتر است از برجام اوپاما است.

▲ **واقعیت این است که روسیه رقیب ژئوپلیتیک ایران است. الان روسیه خودش نیز در فروش نفت و گاز مشکل دارد و اگر ایران و آمریکا به توافق برسند، این مشکل بیشتر خواهد شد که به سادگی قابل فهم است**

◀ **بسیاری نقش میانجی‌ها در مذاکرات میان ایران و آمریکا را در نوع خود بسیار پر اهمیت می‌دانند و عمامی‌ها که میانجی اصلی میزبان مذاکرات هستند؛ اما اخیراً نام روس‌ها نیز به عنوان میانجی برای مذاکرات مطرح شده است؛ نقش و هدف روس‌ها از میانجی‌گری میان ایران و آمریکا را چطور تحلیل می‌کنید؟**

میانجیگری عمان با روسیه فرق می‌کند چون عمان میانجیگری خالصانه انجام می‌دهد که در واقع بتواند اینها را به هم پیوند دهد و تنها امتیازی که برای خود می‌خواهد اعتبار است. اما روسیه بارها درخواست کرده از خود آقای پوتین گرفته تا لاوروف و افراد دیگر مثل معاون وزیر خارجه چندبار درخواست کردند که میانجی شوند. حالانه آمریکایی‌ها نه ایرانی‌ها خیلی به این موضوع توجه نکردند. با توجه به سفر آقای پوتین به تهران، درخواست آقای ترامپ از آقای پوتین اهمیت پیدا می‌کند.

بالاخره روسیه اگر بتواند امتیازی برای آقای ترامپ بگیرد در اوکراین امتیاز خواهد خواست. ضمن اینکه باید بدانیم بالاخره روسیه یک رقابت‌های ژئوپلیتیکی با ایران دارد و تا حدی می‌خواهد مشکل ایران با آمریکا حل شود و حدش اینکه ملاً جنگ نشود.

اما واقعیت این است که روسیه رقیب ژئوپلیتیک ایران است. الان روسیه خودش نیز در فروش نفت و گاز مشکل دارد و اگر ایران و آمریکا به توافق برسند، این مشکل بیشتر خواهد شد که به سادگی قابل فهم است. می‌توان این سرمایه‌گذاری گسترده ۱۰۰۰ میلیاردی که مطرح است فارغ از اینکه عملی باشد یا خیر برای روسیه حتی چین و اروپا خبرهای خوبی نیست. لذا همه جنگ نمی‌خواهند و می‌خواهند کمک کنند و میانجیگری کنند، اما عمامن تفاوت دارد و می‌خواهد ایران و آمریکا با هم آرام باشند و حتی رابطه داشته باشند و بعد اطمینان بیشتر به عمان پیدا شود.

لذا با این حال سفر آقای پوتین به تهران با توجه به بعضی بن‌بست‌هایی که در گفت‌وگوها ایجاد شده که هم ایران بر غنی‌سازی تأکید می‌کند و هم آمریکا بر عدم غنی‌سازی ایران، شاید از تنش و درگیری جلوگیری کند و باید آن را مثبت تلقی کرد.

باید صبر کنیم ببینیم پوتین چه پیامی می‌آورد و چه پیامی می‌برد.

محسن جلیلود مدطرح کرد

تبعات صدور قطعه‌نامه علیه ایران در شورای حکام

همزمان با انتشار اخباری مبنی بر احتمال صدور قطعه‌نامه ضد ایرانی در جلسه آتی شورای حکام، واکنش‌های گوناگونی در این خصوص منتشر شده است. اگر چنین قطعه‌نامه‌ای علیه ایران صادر شود می‌توان گفت اقدامی رخ خواهد داد که در طول ۲۰ سال گذشته بی‌سابقه است، چرا که چنین قطعه‌نامه‌ای، ایران را به عدم پایبندی به تعهدات پادمانی خود متهم می‌کند. اگرچه «لارنس نورمن» خبرنگار روزنامه وال استریت ژورنال روز پنجشنبه و در پیامی در صفحه خود در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: «یک دیپلمات ارشد غربی می‌گوید قطعه‌نامه عدم پایبندی ایران به تعهدات پادمانی در واشنگتن نهایی می‌شود» اما انتشار این نوع خبرها، با واکنش تند وزارت خارجه ایران مواجه شده و عباس عراقچی، وزیر امور خارجه، با انتشار بیانیه‌ای صریح، نسبت به اقدام اخیر سه کشور اروپایی (آلمان، فرانسه و بریتانیا) در شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی هشدار داد و اعلام کرد: «ایران سال‌ها با حسن نیت با آژانس همکاری کرد و حتی موضوع ادعاهای مربوط به ابعاد نظامی احتمالی (PMD) را مخته‌ومه کرد. حال، با وجود این همکاری‌ها، بار دیگر به بی‌پایبندی متهم شده‌ایم. اقدام E۳ مغرضانه و تکرار اشتباهات گذشته است.» او همچنین گزارش‌های اخیر علیه ایران را «سست، سیاسی شده و بحران‌ساز» خواند و تأکید کرد که این رفتارها نه تنها کمکی به حل مسائل نمی‌کند، بلکه منطقه را در مسیر تنش بیشتر قرار می‌دهد. عراقچی هشدار داد: «ایران در برابر هرگونه نقض حقوق مشروع خود، از جمله در حوزه برنامه هسته‌ای صلح‌آمیز، با قاطعیت واکنش نشان خواهد داد و مسئولیت تبعات آن، متوجه طرف‌هایی است که با بی‌مسئولیتی کامل، به دنبال بحران‌سازی هستند.» با توجه به این شرایط پرسش‌هایی در خصوص آینده مذاکرات در سایه این شرایط و هر نوع پاسخ و واکنش احتمالی ایران به قطعه‌نامه احتمالی مطرح است.

▲ **تلاش آمریکا تروئیکا و آژانس**

یک تحلیلگر ارشد مسائل بین‌الملل اظهار داشت: نه فقط اروپایی‌ها، بلکه آمریکایی‌ها بارها به لزوم به صفر رساندن غنی‌سازی ایران اشاره کرده‌اند. درست است که در قطعه‌نامه احتمالی علیه ایران، پای تروئیکای اروپا به میان آمده اما من معتقدم ایالات متحده نیز در صدور چنین قطعه‌نامه‌ای بدون نقش و بدون تأثیر نیست. سناریو فعلی، افزایش فشار بر مقامات ایرانی است. طرف غربی، به دنبال روشی می‌گردد تا ایران را در مذاکرات در تنگنا قرار دهند. محسن جلیل وند گفت: بحث‌های ما با آمریکا جای خود، اما تنش با آژانس، جلوه و اهمیت دیگری دارد. حقیقت این است که آژانس نماینده جامعه بین‌الملل است، چه بخواهد و چه نخواهد. وقتی صحبت از آژانس به میان می‌آید دیگر فقط با آمریکا و اسرائیل مواجه نیستیم، بلکه با کشورهای متعددی روبه‌رو می‌شویم. پیش از این، در سال ۲۰۰۵، قطعه‌نامه مشابهی علیه ما صادر شد که آقای عراقچی نیز به این موضوع اشاره کرده‌اند. وی افزود: در آن زمان، صدور قطعه‌نامه باعث شد پرونده ما به شورای امنیت ارجاع داده شود، اما اکنون پرونده ما به شورای امنیت نمی‌رود، چرا که روسیه و چین از حق و تو خود استفاده خواهند کرد. اما به هر حال این یک حقیقت است که در صورت تشدید شرایط و بفرنج شدن وضعیت ایران با آژانس، دستاویزی در اختیار اروپایی‌ها قرار می‌گیرد که بخواهند اسنپ یک رافعال کنند. این موضوع برای ایالات متحده نیز تبدیل به چماقی می‌شود که سر میز مذاکره از آن نهایت سوءاستفاده را ببرند. این کارشناس مسائل بین‌الملل درباره عکس‌العمل ایران آقای عراقچی واضح صحبت کرده و گفته ایران با قاطعیت واکنش نشان خواهد داد. این واکنش قاطع می‌تواند شامل بسیاری از موارد باشد. اما فکر نمی‌کنم عکس‌العمل ما در حدی باشد که بخواهیم از NPT خارج شویم. شاید اقدامات ما شامل تغییراتی در سطح غنی‌سازی یا تغییر رویکرد در قبال بازرسان آژانس باشد.

▲ **تمایل آمریکا**

این کارشناس مسائل سیاست خارجی درخصوص استفاده از راهکار کنسرسیوم هسته‌ای به عنوان روشی برای حل مناقشات طرفین بیان کرد: کنسرسیوم از نظر سیاسی یک بحث است و از نظر فنی بحثی دیگر. اگر قرار باشد ایران با قطر، ترکیه، امارات، عربستان و امثالهم همکاری کند، حداقل قطر باید ۲۰ برابر (نه ۴۰ درصد) افزایش رانچیر کند، امارات نیز باید بین ۱۵ تا ۲۰ برابر بالا برود. این نکات فنی است، اما از نظر سیاسی این موضوع تقریباً ناشدنی است. حتی اگر قرار به اجرای این طرح با توافق همه طرفین باشد، به حداقل ۴ الی ۵ سال زمان نیاز داریم تا طرح راه افتاده و اجرایی شود. همچنین نوع رفتار احتمالی آمریکا به لحاظ سیاسی با چالش‌هایی همراه خواهد بود. آمریکایی‌ها می‌خواهند در موضوع دخالت کنند، سانترفیوژها را رصد کنند و مثل برخوردی که به عراق کردند، با ایران نیز برخورد کرده و کل کشور را رصد کنند و شخم بزنند. حتی مایل خواهند بود در نقاط مختلف کشور به شغل ناظر، حضور داشته باشند.

ایران در نقاط مختلفی تأسیسات خود را برانکده است و تأسیسات در یک نقطه متمرکز نشده است. آمریکایی‌ها می‌خواهند در همه مراکز حضور داشته باشند. چنین چیزی امکان‌پذیر است؟ آیا می‌توان آمریکا را شراکت داده‌وی ضمن تأکید بر هماهنگی ایالات متحده و آژانس انرژی اتمی و تأثیر شرایط موجود، بر ادامه مذاکرات گفت: «وضعیت مذاکرات ایران و آمریکا، پیچیده‌تر از هر زمان دیگری شده است، چرا که آمریکایی‌ها از مواضع خود کوتاه نمی‌آیند و طرف ایرانی نیز تمایلی به عقب‌نشینی از دستاوردهای هسته‌ای خود نیست. در نتیجه باید هرچه سریع‌تر یک راه حل بینایی پیدا کرد. از دید من پیدا کردن این راه حل اصلاً ساده نیست و بهتر است بگویم بسیار دشوار خواهد بود. اگر قرار است چنین راه‌حلی پیدا شود، حداقل یکی از طرفین باید بخشی از خواسته‌های خود را نادیده بگیرد. من همچنان بر عقیده پیشین خود استوارم که معتقد بودم به خود مذاکرات خوشبینم اما به نتیجه آن نه.»